

Enligt sändlista

Konsekvensutredning angående förslag till ändringar av föreskrifterna om taxa för fartyg på Trollhätte kanal och Södertälje kanal

Inledning

Sjöfartsverket föreslår att ge ut en ny föreskrift om taxa för fartyg på Trollhätte kanal och Södertälje kanal från den 1 januari 2024. Den remitterade föreskriften ersätter Sjöfartsverkets föreskrift om taxa för fartyg på Trollhätte- och Södertälje kanal (nuvarande SJÖFS 2022:3). Föreskriften innebär en höjning av avgiften för trossföring med 300 kronor för handelsfartyg, från 800 kronor till 1 100 kronor per sluss.

Bakgrund och förutsättningar

Sjöfartsverket är svenska statens maritima infrastrukturhållare med ett ansvar för att tillhandahålla en säker och tillgänglig maritim infrastruktur för sjötransporter. Detta är viktigt för att möjliggöra export och import av varor och på så sätt stärka Sveriges konkurrenskraft och ekonomi.

Trossföringsavgiften är en del av lotsverksamheten och omfattar trossföringar i slussarna på Trollhätte- och Södertälje kanal. Trossföringar utförs av Sjöfartsverket utbildad personal och bidrar till säkra trossföringar och effektiva anlop. Under 2022 genomfördes cirka 7 200 trossföringar på Trollhätte- och Södertälje kanal.

Syftet med föreslagna ändringar

Sjöfartsverkets utgångspunkt är att myndighetens taxor och priser ska vara satta utifrån principen om full kostnadstäckning. Detta innebär att de intäkter som genereras vid tillhandahållandet av en tjänst också ska täcka de kostnader som är förknippade med tjänsten.

Täckningsgraden för tjänsten trossföring ligger idag under full kostnadstäckning, enligt prognos för 2023 kommer verksamheten att uppnå en täckningsgrad på

Datum
2023-06-13

Dnr 23-00404

cirka 73 procent. De kostnader Sjöfartsverket har förknippade med trossföringen är i huvudsak personalkostnader och är därmed, oberoende av volymutveckling, svåra att påverka på kort och medellång sikt. Intäkterna är rörliga och beroende av volymerna av utförd trossföring och kan därmed variera mellan åren. Kopplingen mellan volymutveckling av antalet utförda trossföringar och kostnadsutvecklingen är svag, varför kostnaderna åtminstone på kort- och medellång sikt kvarstår även om volymerna minskar.

Sjöfartsverket föreslår att höja trossföringsavgiften från 800 kronor till 1 100 kronor per sluss. Vid ett antagande att antalet trossföringar under 2024 uppgår till samma volym som 2022 samt en kostnadsnivå för tjänsten i paritet med 2022 kommer täckningsgraden efter höjningen att uppgå till cirka 100 procent.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Då kopplingen, som nämns ovan, mellan intäkter och kostnader är svag, åtminstone på kort och medellång sikt är en reglering i föreskriftsform om avgiftshöjning den enda lösningen för att nå principen om full kostnadstäckning för tjänsten.

Om regleringen inte genomförs kommer verksamheten fortsätta att vara underfinansierad och därmed bidra negativt till Sjöfartsverkets ekonomi.

Uppgift om vilka som berörs av regleringen

Föreskriften riktar sig mot de handelsfartyg som passerar slussarna i Trollhätte kanal mellan Göteborg och Väneren samt handelsfartyg som passerar Södertälje sluss mellan Östersjön och Mälaren. Under 2022 uppgick antalet utförda trossföringar till cirka 5 500 stycken genom Trollhätte kanal samt cirka 1 700 stycken igenom Södertälje kanal.

Uppgifter om de bemyndigande som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Med stöd av förordningen (1993:1334) med bemyndigande för Sjöfartsverket att fastställa avgifter för viss kanaltrafik har Sjöfartsverket rätt att föreskriva om avgifter rörande kanaltrafik.

Uppgifter om kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför

Föreskriften förväntas inte medföra några extra lönekostnader, andra kostnader eller någon resursbelastning i övrigt, förutom den i föreskriften genomförda taxehöjningen. Några omfattande praktiska, administrativa eller andra åtgärder behöver heller inte vidtas med anledning av ändring i denna föreskrift. Efterlevnaden av reglerna kommer att kunna kontrolleras av Sjöfartsverket.

Datum
2023-06-13

Dnr 23-00404

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen
Förändringarna bedöms vara i linje med Sveriges skyldigheter vid anslutningen till EU och inte i strid med de fyra friheterna inom EU.

Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkt för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser
Reglerna avses träda ikraft den 1 januari 2024, och information om de fastställda avgifterna publiceras på Sjöfartsverkets hemsida. Föreskriften remitteras under sommaren 2023, och Sjöfartsverket bedömer att ingen ytterligare informationsinsats behövs.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Avgifterna påverkar endast de redare som framför handelsfartyg i Trollhätte- eller Södertälje kanal. Detta omfattar cirka 5 500 trossföringar årligen i Trollhätte kanal och cirka 1 700 årligen i Södertälje kanal. Sjöfartsverket uppskattar att cirka 150 kunder berörs av avgiftsjusteringen.

De transporter som sker i Vänern är i hög grad knutna till sågverks- och massaindustrin, vilket också innebär att merparten av den lastade och lossade godsvikten går i utrikes trafik. Det lastas stora volymer inom främst kategorierna trävaror, pappersmassa och pappersprodukter. De stora kategorierna inom lossade varor utgörs av insatsvaror från skogsbruket samt kemiska produkter.

De transporter som sker i Mälaren har en större bredd än i Vänern och det transporteras relativt stora volymer i högvärdiga segment som livsmedel, kemikalier, gummi- och plastvaror samt metallvaror

Beskrivning av tidsåtgång som regleringen kan föra med sig för att anpassa företagets verksamheter till förändringen

Då föreskriftsförändringen endast är av avgiftsnatur torde detta inte innebära något behov av omställning. Fartygen använder redan trossföringstjänsten och kommer därför inte att behöva utveckla nya processer eller rutiner.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

När den nya föreskriften träder i kraft kommer inga större administrativa, praktiska eller andra åtgärder behöva vidtas för vare sig Sjöfartsverket, fartygsagenter, redare eller fartygsägare utöver ordinarie åtgärder vid ökning av kostnaderna.

Datum
2023-06-13

Dnr 23-00404

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Då den föreslagna höjningen påverkar alla Sjöfartsverkets kunder likvärdigt innebär det att konkurrenssituationen mellan dem är oförändrad. Då Sjöfartsverkets olika kunder konkurrerar inom sitt eget segment, bedöms konkurrensen mellan dessa företag vara oförändrad.

För både Vänern och Mälaren är sjötransporterna utsatta för konkurrens från andra trafikslag. Detta innebär att en ökad totalkostnad för sjötransporter relativt andra transportslag kan innebära att transportköparna väljer bort transport via sjöfart till förmån för exempelvis vägtransport via lastbil. En konsekvens av detta kan bli försämrade konkurrensmöjligheter för de redare som är verksamma inom Vänern och Mälaren. Kostnadsökningen enbart för trossföringen bör dock i detta avseende betraktas som marginell och dess påverkan på den totala transportkostnaden i princip försumbar.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Förändringen bedöms inte ha någon ytterligare påverkan på företagen.

Beskrivning av om särskild hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Sjöfartsverkets avgifter baseras på en likabehandlingsprincip och undantag från avgifterna kan inte baseras på existerande eller presumtiva kunders storlek.

Beskrivning av effekter för kommuner eller landsting

Kommuner och landsting påverkas inte av de föreslagna ändringarna.

Kontaktperson Andreas Åhlander +46(0)10 478 5733
andreas.ahlander@sjofartsverket.se